

ПРАКТИКА

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Міжнародна економіка</i>
Статус дисципліни	<i>Другий (магістерський)</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>14 кредитів</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік</i>
Розклад занять	-
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Іванова Тетяна Валеріївна, tetyana.v.ivanova@gmail.com</i>
Розміщення курсу	<i>Google classroom</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

"Практика" орієнтована на надання студентам практичних навичок та досвіду у відповідності до їхньої освітньої спеціальності та підготовки до професійної сфери діяльності.

Метою "Практики" є підготовка студентів до виконання завдань та обов'язків, пов'язаних із їх професійною діяльністю, а також розвиток їх практичного мислення та професійної компетентності.

Предметом "Практики" є набуття практичного досвіду та ознайомлення з реальними умовами роботи в галузі, специфікою діяльності та виконанням завдань, які вимагаються у конкретному професійному середовищі.

Програмні компетентності, на формування яких зорієнтована дисципліна:

Загальні компетентності:

- ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 5. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Фахові компетентності:

- СК 1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.
- СК 2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.
- СК 3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

- СК 4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.
- СК 5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.
- СК 6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.
- СК 7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.
- СК 9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.
- СК 10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.
- СК 11. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій до управління інтелектуальним капіталом; володіти знаннями щодо особливості правової охорони, шляхів комерціалізації та захисту права на об'єкти інтелектуального капіталу.
- СК 12. Здатність визначати та оцінювати ризики міжнародної діяльності.
- СК 13. Здатність розробляти, визначати та вдосконалювати механізми функціонування міжнародних організацій та оцінювати їх вплив на національні економіки.
- СК 14. Здатність застосовувати інструментарій у розробці та реалізації міжнародних проектів.

Програмні результати навчання спрямовані на засвоєння теоретичних знань, розвиток умінь і опанування навичок вирішення складних спеціалізованих задач та практичних проблем економічної сфери фахівцями з митної справи.

- ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.
- ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.
- ПРН 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
- ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.
- ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати запропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.
- ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.
- ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.
- ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.
- ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.
- ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.
- ПРН 15. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань управління інтелектуальним капіталом, а також інструментарієм, методикою розроблення стратегій управління інтелектуальною власністю підприємства.
- ПРН 16. Розробляти сценарії розвитку міжнародної діяльності на засадах ризико-орієнтованого підходу.
- ПРН 17. Розробляти плани співробітництва з міжнародними організаціями, враховуючи принципи їх діяльності, спрямовані на вирішення профільних завдань чи виконання спільних проектів.
- ПРН 18. Розробляти та реалізовувати міжнародні проекти з урахуванням інструментарію міжнародної проектної діяльності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити: "Практика" відбувається на 2 курсі у осінньому семестрі. Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідно володіти знаннями з дисциплін: «Розробка стартап-проектів», «Методи прийняття рішень в умовах глобалізації», «Глобальна економіка», «Міжнародна торгівля» та ін.

Постреквізити: виконання магістерської дисертації.

3. Зміст навчальної дисципліни

1. Прибуття на місце проходження практики; вступна бесіда з керівником практики від підприємства; оформлення і одержання перепусток. Інструктаж з техніки безпеки й охорони праці
2. Ознайомлення із структурою та напрямками виробничо-господарської діяльності підприємства (організації, установи) та погодження з керівником практики від підприємства календарного плану практики
3. Виконання індивідуальної програми практики. Підбір та узагальнення даних (економічних, бухгалтерських, фінансових), відповідно до завдання
4. Обробка та аналіз одержаної інформації
5. Оформлення результатів практики у звіт та щоденник
6. Складання заліку

4. Навчальні матеріали та ресурси

Нормативні документи:

1. Положення «Про проведення практики здобувачів вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського» /Затв. наказом ректора No7/172 від 24.09.2020 р. URL: <https://osvita.kpi.ua/node/184>

Базова література

Войтко, С. В. Рекомендації з організації, підготовки, проведення та оцінювання практики магістрів: навчальний посібник / С. В. Войтко, О. О. Корогодова ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 62 с.

Войтко, С. В. Організація науково-інноваційної діяльності: навч. посіб. / Войтко С. В., Кубишина Н. С., Язвінська Н. В. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 123 с.

Войтко, С. В. Економічний вимір сталого розвитку: навч. посібник / С. В. Войтко, І. П. Гайдучий, А. Д. Кухарук, Н. Є. Скоробогатова. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 51 с.

Бхаттачарджи А., Ситник Н.І. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге видання, перероблене і доповнене, К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 181 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/49231>

Гавриш О. А. Менеджмент стартап-проектів: навчальний посібник / О. А. Гавриш, К. О. Бояринова, М. О. Кравченко, К. О. Копішинська . – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 435 с. – Назва з екрана.

Глушченко, Я. І. Економічний аналіз міжнародного бізнесу: навчально-методичний комплекс [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Я. І. Глушченко, Н. О. Черненко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. –Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 86 с.

Допоміжна література

Сидоров О.А. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник / О.А. Сидоров, Н.О. Фісуненко, Т.В. Альошина; ред. П.А. Фісуненко. – Дніпро: Арт-Прес, 2023. – 400 с.

Бабміндра Д.І., Гамова О.В., Корінний С.О. Міжнародна економіка: навч.посібник. Запоріжжя: ЗНУ. 2021р. 139с.

Мазаракі А. А. Міжнародна економічна діяльність України : підручник / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, О. В. Гончаренко та ін. ; за ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. унт, 2021. 704 с.

Дугієнко Н.О. Міжнародна економічна діяльність України : навчальний посібник. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2019. 152 с.

Кібік О. М. Міжнародна економіка : навчально-методичний посібник / О. М. Кібік, К. С. Нестерова, Ю. В. Хаймінова. - Одеса : НУ "ОЮА", 2020. - 85 с.

Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України : навчально-практичний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 194 с.

Інформаційні ресурси

<http://www.kmu.gov.ua> - сайт Кабінету міністрів України.

<http://me.kmu.gov.ua> - сайт Міністерства економіки України.

<http://www.mfa.gov.ua> - сайт Міністерства зовнішніх справ України.

<http://minfln.gov.ua> - сайт Міністерства фінансів України.

<http://industry.kmu.gov.ua> - сайт Міністерства промислової політики України.

<http://www.imf.org> - сайт Міжнародного валютного фонду (IMF).

<http://www.wto.org> - сайт Світової організації торгівлі (WTO).

<http://www.oecd.org> - сайт Організації з економічного співробітництва та розвитку (OECD).

<http://europa.eu/mt/en/comm/eurostat/serve/par6/6som.html> - Стат. комітет ЄС (EUROSTAT)

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: виробничі спостереження, спілкування з фахівцями, консультації, робота з навчально-методичною літературою та інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, евристичний, інтерактивний;

спеціальні методи навчання: навчання дією, кейс-метод, метод індивідуальних дослідних завдань, презентація, дискусія.

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання.

Семестровий контроль – залік.

Відповідність програмних результатів, методів, елементів і прийомів навчання, форм оцінювання

ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18	основні методи навчання: виробничі спостереження, спілкування з фахівцями, консультації, робота з навчально-методичною літературою та інформаційними ресурсами; загальні методи навчання: інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, евристичний, інтерактивний; спеціальні методи навчання: навчання дією, кейс-метод, метод індивідуальних дослідних завдань, презентація, дискусія.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за виконання завдань робочої програми практики, підготовку звіту і захист практики. Підсумковий контроль – залік

6. Самостійна робота студента

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Тиж-день навчання	Розподіл годин, СР	Назви розділів, тем	Зміст занять та самостійної роботи здобувачів	Контрольні заходи*	ПРН, ФК**
1	4	5	6	7	8
1	50	1. Вступна бесіда та інструктажі на підприємстві. Знайомство з досліджуваним підприємством.	1. Ознайомлення з оргструктурою та напрямками виробничо-господарської діяльності бази практики, організацією та методами роботи її фахівців-економістів на різних організаційних рівнях в процесі виконання ними професійних функцій.	Н, О	ЗК4, СК2, ПРН3
2	52	2. Аналіз основних показників діяльності підприємства	2. Вивчення питань планування, організації, мотивації та контролю міжнародної та зовнішньоекономічної діяльності суб'єкту	Н, О	ЗК2, СК3, СК6, ПРН8, ПРН10
3	52	3. Опрацювання інформації щодо зовнішньоекономічної діяльності підприємства	3. Дослідження зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства; аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства; дослідження впливу митних тарифів на діяльність підприємства, формування; ознайомлення із системою довгострокового та короткострокового планування ЗЕД	Н, О	ЗК5, ЗК8, СК1, СК4, ПРН8, ПРН11
4	52	4. Аналіз системи управління підприємством	4. Ознайомлення із системою розподілу витрат допоміжних та обслуговуючих підрозділів, складання кошторису підприємства; характеристика системи калькулювання продукції (послуг), обліку і контролю витрат, структури собівартості; аналіз системи пошуку внутрішніх резервів зниження витрат та стимулювання економії ресурсів	Н, О	ЗК5, ЗК8, СК5, СК11, ПРН8, ПРН11
5	52	5. Аналіз проблем підприємства.	5. Аналіз проблем підприємства.	Н, О	ЗК5, ЗК8, СК5, СК12, СК13, ПРН1, ПРН11
6	52	6. Розроблення пропозицій з удосконалення діяльності підприємства	6. Опис пропозицій з удосконалення діяльності підприємства відповідно до теми магістерської дисертації.	Н, О	ЗК2, СК9, СК10, СК14, ПРН2, ПРН4, ПРН7, ПРН12, ПРН14, ПРН16, ПРН17, ПРН18
7	52	7. Економічне обґрунтування пропозицій	7. Оцінка ефективності запропонованих пропозицій.	Н, О	ЗК2, СК7, ПРН7, ПРН15

8	52	8. Оформлення документації з практики	8. Узагальнення матеріалів практики, оформлення звіту та щоденника з практики.	Н, О	ЗК2, СК7, ПРН1, ПРН7, ПРН15
	6	Залік	Підготовка до складання заліку	Рейтинговий бал формується як сума балів за всіма складовими	
Разом	420				

* Н – Спостереження на підприємстві, робота з документацією, виконання завдань керівника практики від підприємства, О – Оцінка досягнутих результатів керівниками практики.

** ЗК – загальні компетентності, СК- фахові компетентності, ПРН – програмний результат навчання.

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування практики та правила поведінки

Перед початком практики, обов'язковим є погодження робочої програми та індивідуального завдання з відповідними керівниками. Упродовж перебування на підприємстві, студент повинен суворо дотримуватися внутрішніх положень, вимог трудового законодавства, а також встановлених норм охорони праці і безпеки. Обов'язок також включає виконання всіх завдань, що передбачені програмою практики і вказівками керівників, ведення щоденника відповідно до встановленої форми, та регулярну звітність перед керівником практики від університету. У випадку об'єктивних обставин і за погодженням з керівниками практики, можливе проведення практики в онлайн форматі.

Під час перебування на підприємстві, студент зобов'язаний відповідально представляти КПІ ім. Ігоря Сікорського та дотримуватися загальноприйнятих стандартів поведінки та етики.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Студент повинен пильно дотримуватися установлених термінів виконання всіх завдань, передбачених робочою програмою практики. У випадку непередбачених обставин, таких як хвороба чи серйозні особисті причини, які заважають вчасному виконанню завдань, можливе перенесення термінів практики за умови попереднього погодження з керівниками практики.

Заохочувальні та штрафні бали

Заохочувальні бали, які студент отримує за поглиблене вивчення окремих тем курсу, можуть стати додатковим стимулом для активного навчання і дослідницької роботи. Завершивши додаткові дослідження, студент може представити їх у формі наукових тез або наукової статті, підвищуючи тим самим свої можливості для глибшого розуміння предмету.

Штрафні бали не передбачаються.

Академічна доброчесність

Під час оцінки звітів із практики велика увага приділяється додержанню академічної чесності. Звіт повинен відображати результати оригінальних досліджень, які студент проводив самостійно. Реєстрація яких-небудь проявів академічної недоброчесності у звіті, таких як маніпуляція даними, відсутність посилань на використані джерела або плагіат, може призвести до незарахування роботи та відмови у захисті практики.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

1. Рейтинг студента розраховується зі 100 балів.

Стартовий рейтинг складається з балів, що студент отримує за :

- збирання, обробку та аналіз інформації (змістовне наповнення звіту);
- оформлення щоденника практики;
- захист звіту про практику;
- дотримання виробничої дисципліни на базі практики (характеристика керівника від бази практики);

2. Критеріями оцінювання результатів практики.

2.1. Критерії оцінки змістовного наповнення звіту:

Звіт оцінюється в 36–50 балів, якщо відповідає таким вимогам:

- 1) повне та вичерпне викладення змісту роботи, яка проводилася під час практики;
- 2) повна інформація, зокрема склад додатків, які вимагаються відповідним розділом практики (копії документів, аналітичні та статистичні матеріали тощо);
- 3) актуальність і достовірність поданої у звіті інформації;
- 4) наявність власних висновків та пропозицій.

Звіт оцінюється в 20–35 балів у випадку, якщо наявний хоча б один із зазначених нижче пунктів:

- 1) неповне викладення змісту роботи або неповна відповідність змісту роботи вимогам програми практики (50–75% охоплення зазначених у програмі проходження практики питань);
- 2) неактуальність поданої у звіті інформації (подання інформації за період, що значно передує терміну, який вимагається правилами проходження студентом практики);
- 3) невідповідність будь-якій вимозі, що висувається до оцінки 30–45 балів.

Звіт оцінюється в 0–19 балів, якщо наявний хоча б один із зазначених нижче пунктів:

- 1) одночасно присутні два чи більше критеріїв, що відповідають оцінці в 15–29 балів;
- 2) неповне викладення змісту роботи або неповна відповідність змісту роботи вимогам програми практики (менше 50% охоплення зазначених у програмі проходження практики питань);
- 3) недостовірність поданої у звіті інформації.

2.2. Критерії оцінки оформлення щоденника практики:

5 балів, якщо щоденник оформлено згідно вимог;

1–4 балів – при оформленні щоденника враховано не всі вимоги щодо оформлення;

0 балів – щоденник не відповідає вимогам.

2.3. Критерії оцінки захисту звіту про практику:

Захист звіту про практику оцінюється в 7–10 балів, якщо відповідає таким вимогам:

- 1) вільне володіння змістом роботи, яка проводилася на практиці;
- 2) повне знання відповідного законодавчого та інструктивного матеріалу;
- 3) уміння студента відповідати на проблемні питання, пов'язані зі змістом роботи на ділянках, передбачених програмою практики.

Захист звіту про практику оцінюється в 4–6 балів, якщо:

- 1) відносно захисту на найвищий бал немає відповідності хоча б одному з зазначених пунктів, або якщо:
- 2) зміст питання розкрито в цілому правильно, за зазначеними вимогами, але зроблено значні помилки при визначенні показників чи змісту зазначеного інструктивного матеріалу.

Відповідь на питання оцінюється в 0–3 бали, якщо:

- 1) відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття двох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до неї;
- 2) у студента відсутні знання щодо відповідного законодавчого та інструктивного матеріалу;
- 3) характер відповідей дає підставу стверджувати, що студент, який захищає звіт про практику, неправильно зрозумів зміст практики і тому не відповідає на питання по суті, припустився грубих помилок у змісті відповіді.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок:

Бали:	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Рейтинг менше 40 балів	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Методичні рекомендації до проходження практики містяться у навчальному посібнику, розміщеному в Електронному архіві наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського (ela.kpi.ua).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Іванова Тетяна Валеріївна

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол №14 від 18.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол №10 від 24.06.2024 р.)